

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD

Discursulu

pronunsiatu de Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioanu Metianu la deschiderea adunãrii generale a fondului preotiescu aradanu, tienuta in 15/27 Aprile 1889.

Onorata adunare generala !

Multu stimatiloru Domni si frati !

Dintre tóte creatiunile, cari s'au produsu in dieces'a nóstra in timpul mai nou, nici un'a nu ridica prestigiulu, si nu promovéza atât de multu interesele preotiloru nostri, ale veduveloru si orfaniloru loru, cá si fondulu nostru preotiescu, infiintiatu la anulu 1877. Cáci pre când la celelalte creatiuni au mai contribuitu si altii, pre atunci la infiintiarea fondului preotiescu, au concursu numai preotii cu contribuirile loru, si cu o parte din venitele loru.

De aceea noi preotii de sus pana josu, ne putemu bucurá, si avem cauza, a ne bucurá de aceea creatiune a nóstra, mai alesu daca vom considerá, cá in scurtulu timpu de 12 ani ai inceputului, fondulu nostru ajunsse deja la sum'a de 136,000 fl.

In bucuri'a nóstra se nu uitamu inse fratiloru, cá sum'a acést'a este multu mai mica de cât se póta satisfac justeloru dorintie ale celoru indreptãtiti; èr de alta parte, cá fondulu fiind inca tineru, mai are multa trebuintia de o spriginire seriósa, si de o ingrigire conscientiósã, pentru a putea corespunde asteptariloru comune.

Astfeliu dar este nu numai datorinti'a nóstra, dar si interesulu nostru alu tuturoru, a ne interesá tot mai multu de spriginirea, ingrigirea si desvolta-reã lui; cáci in ce mesura vom face acést'a, in aceea-si va si prosperá, si va si aduce fructele dorite.

Inse nici acést'a nu e de ajunsu fratiloru; ci, avendu in vedere, ca menitiunea lui principala este dotarea preotimei nóstre, acum si dupa timpu, si ca progresandu elu in modulu imbucuratoriũ de pana acuma, nu tocma preste multu se va spori in modu satisfactoriu; asia dar ni se impune o datorintia si mai mare, anume aceea: de a ingrigi si de conser-

varea preotimei, cá si dupa timpu se fie cine sè se folosésca de acelu fondu; èr pentru a conservá preotimea, este neaperatu de lipsa a conservá poporul nostru, pentru care si este preotimea nóstra.

Ve rogu se nu ve surprinda, nici se vi se para cumva streina asertiunea acést'a, cáci insive spuneti, la anumite ocaсии, ca o parte a poporului nostru merge inapoi si inclina spre decadere, insive spuneti cum unii seracescu vëndiendu-si mosiorele la streini, insive raportati incóce, cât de putienu se intereséza unii de biserica si de scóla, si altele de acestea, èr cumcã de aseminea rele este legata si decaderea bisericiei si a preotimei nóstre, cá o consecóntia prea naturala, credu ca nu mai este de lipsa a Ve dovedi.

Din acestea veti intielege dar, cá ori cât de multu tienemu noi, la fondulu nostru preotiescu, elu este si remane de tot secundariu, si ca fondulu nostru celu principalu, bas'a tuturoru fonduriloru, si chiar bas'a existintiei nóstre, este si remane numai: *poporulu nostru*. Elu este bas'a bisericiei, si a tuturoru institutiuniloru si a fonduriloru nóstre si tot elu este, si bas'a existintiei nóstre a preotiloru de sus pana josu, cáci de n'ar fi elu, n'ar fi nici biserica, nici fonduri, nici preoti.

De unde urméza, ca noi, in óre-care mesura, se ne interesamu si se ingrigimu, bine si conscientiosu, si de fonduri; inse de poporu si de sórtea lui, trebue se ne interesamu, si se ingrigimu, in cea mai mare mesura, adeca: multu mai multu decât de tóte fondurile, punendu tot ce avem in serviciul lui.

Se nasce acum inse intrebarea: in ce modu se ne interesamu si se ingrigimu de poporu? èr respunsulu este: ca dupace cele mai multe rele in poporu provinu din nesciintia si necultura, si dupa ce nesciintia si necultur'a, numai prin sciintia si cultura, prin lumina si invetiatura se potu vindecã: asia dar trebue se ne silimu din tóte puterile a dá poporului nostru, invetiatur'a si cultur'a pretinsa de spiritulu timpului, invetiandu-lu si luminandu-lu la tóte ocaсииle, in si afara de biserica, in tóte directiunile de

lipsa, pentru a-i înainta buna stare, védi'a si onórea, pentru a-i ameliora sórtea lui, si a-i asigura esistinti'a, in modu demnu, pe secolu înainte.

Se-mi credeti iubiti frati, cá prin ridicarea poporului, ridicámu si védi'a nóstra a preotiloru de sus pana josu, si asigurandu esistinti'a poporului, totodata asigurámu si esistinti'a preotimei nóstre pre secolu înainte.

Ve asigurati iubiti frati, cá daca me simtíescu ferice védiendu-ve in numeru asia frumosu, intruniti astadi aici; atunci si mai ferice me credu putendu-ve adresá, in persóna, aceste sfaturi parintesci, si daca totusi mai dorescu ceva, aceea este: ca luandu-le cu totii la inima, dupa pusetiunea ce aveti in biserica, se ve siliti a le respandí si latí, unulu fie-carele in cerculu seu, si printre ceilalti frati preoti, cari v'au trimisu aici, dupa aceea cu totii, adeca si cu ceilalti preoti, si cu inteliginti nostri din párti, se ve faceti de cea mai frumoasa problema, a staruí din tóte puterile, la invetiarea, luminarea si cultivarea poporului nostru, si prin acést'a la înaintarea si întarirea esistintiei lui pe secolu înainte.

Presupunu iubiti frati, cá consimtíti cu mine in tóte acestea, si ca apretiatí dupa meritu sfaturile mele; dar apoi trebuie se ve mai observu, ca nu este de ajunsu a consimti, nu e de ajunsu a apretia, nu e de ajunsu a fi cu bune intentiuni catra poporu, nici a dice din gura, cá-i voimu binele, — precum durere facu multi, — ci noi trebuie se dovedimu prin fapte interesulu ce-lu avem de poporu, si inca prin fapte, cari se-i promoveze bunastarea si se-i amelioreze sórtea lui; cáci numai astfelu vom putea dice, ca in adeveru ne interesámu de poporu.

Facendu asia ve veti implini un'a dintre cardinalele vóstre datorintie, adeca, datorinti'a de adeverati parinti ai poporului, si apostoli ai bisericei, si deodata cu esistinti'a poporului veti asigura si esistinti'a preotimei, si a familielor preotiesci pe secolu înainte. Facendu asia, vom putea lucrá tot cu mai multa insufletire si la înmultirea fonduriloru nóstre, sciindu pentru cine le sporimu acelea.

Dupa cari rugandu Ceriulu cá se ne ajute si elu, in tóte nisuintiele nóstre cele salutarie, adunarea generala ordinara a fondului nostru preotiescu, pentru anulu 1889, o dechiaru de deschisa.

La deschiderea sínódeloru eparchiale.

Au lucrat multu si cu bunu sporiu sínódele celoru trei eparchii din Metropoli'a nóstra in timpulu celoru 18 ani din urma, de cand ele functioneaza.

Avem in cele trei centre ale eparchieloru câte unu organismu, carele si-face detorinti'a si in cadrulu impusu de legea nóstra organica lucra cu succesu la dezvoltarea si înaintarea poporului credintiosu.

Dar ne uitám la multele trebuintie ale poporului, si aflám din véti'a credintiosiloru nostri, ca

pre cand in tóte cele trei eparchii sunt párti, sunt comune multe, cari sporescu in semtíulu de pietate si in buna stare materiala, intelectuala si morala, pre atunci din nefericire alte multe comune sunt, cari scadu, perdu din pamentulu stremosiescu, si in urm'a acestei perderi le este cu nepotintia dezvoltarea intelectuala si morala.

Buna stare materiala este in strensa legatura cu dezvoltarea intelectuala si morala.

Nu o dicem noi acést'a, o constata mersulu si dezvoltarea istorica a popóreloru, o vedu, si o marturisescu toti ómenii, cari traiescu studiandu véti'a si dezvoltarea omenimei.

Noi suntem in biserica, si guvernul spiritualu este biserica lui Christos. Dar chiar pentru ca guvernul spiritualu este biserica, si cá atare chámata este dupa program'a ei cea vecinica a conduce si povetii omenimea pre tóte terenele, — nu-i este iertatu acestei sfinte si dumnediesci institutiuni, cá se nu véda totu ceea ce se petrece in sinulu credintiosiloru ei.

Au perdu pamentulu, si sunt lipsiti de pane multi din acesti credintiosi, si póte ca voru mai fi si altii pre calea de a perde din avere; ér cei ce sporescu in avere si bunastare pórtá o lupta si o véti'a din cele mai grele.

Nu este nimicu nou pentru nimenea ceea ce spunem noi astadi aici. Sinódele eparchiale o vedu, si o cunosc.

Ajutoriu grabnicu trebuieze poporului in acést'a directiune, si staruim a crede, ca biserica i-lu póte dá acestu ajutoriu poporului credintiosu; ér credinti'a ca ar fi cu nepotintia a dá biserica poporului acestu ajutoriu, n'ar însemná alt'a, decât a cede lupt'a, la cari angajatí suntem cu totii pentru realizarea programei celei vecinice a lui Christos.

Tóte sunt cu potintia celoru ce credu; — si prin credintia neclatita in puterea s'a de véti'a si in viitorulu seu s'a distinsu totdeun'a poporulu romanu.

Asia a fost timpulu pana acum, cá privirea sínódeloru nóstre eparchiale se fia cu deosebire îndreptata la crearea si ridicarea organismelor centrale. Si prin denariulu venitu de jos, dela poporu, eparchiele s'au întaritu, si-au creatu, si sustienu institutiele de invetiamentu centrale, si-au creatu, si si-augmenteaza fondurile, si-au creatu, si sustienu administratiunile centrale.

A venit alta vreme acum, a venit vremea, cá centrele create si sustienute prin denariulu poporului, — se priveasca, si se véda, ce face poporulu, si de ce are elu trebuintia; si védiendu ca poporulu are trebuintia de pane, se-i-o dámu in form'a, in carea chámati suntem a-i-o dá, — invetiandu-lu si luminandu-lu, cum se-si-o cascige, si cum se-o conserve, dupa ce si-o-a cascigatu.

Ni-se va dice si obiectá, cum venim noi, si cerem dela sínódele eparchiale, cá se iea asupra-le

realizarea acestui lucru, carele este celu mai greu, din câte am avut de a realisa pana acum.

Ne vom explica.

Este faptu, ca lucurile mari se realiséza dupa gandu si judecata multa si mai cu seama daca pentru realizarea loru se produce in gandulu multimei curente puternice menite a casciga pentru lucrare si executare pre toti cei ce potu se lucreze.

Sinódele eparchiale sunt autoritatea suprema a eparchiei, celu dantaiu si celu mai indemanatecu pastoriu alu turmei lui Christos dupa form'a, in carea si-a datu organizatiunea acésta sfanta institutiune.

Suntem siguri, ca dorulu de a face binele, carele a caracterizat totdeun'a pre reprezentantii clerului si poporului eparchiotu, nu va lipsi nici in acésta cestiune; din contra suntem siguri ca sinódele eparchiale voru luá asupra-si acestu opu mare.

Vorb'a póte se fia numai asupra modului si asupra mijlóceloru, cum se facem din biserica unu zelosu epitropu alu averii si mai cu seama alu pamentului stremosiescu alu credintiosiloru ei, — si cum se facem din biserica o lumina nestinsa pentru desvoltarea materiala si economica a poporului nostru.

Am fost si pana acum acésta lumina, ni-se va raspunde. Si adeverulu este, ca am fost, incát vom fi potut fi. Dar faptu este, ca avem la noi in eparchia comune, in cari credintiosii au perdut a trei'a parte, sunt si de acelea, unde s'a perdut jumetate din pamentulu stremosiescu; ér biseric'a si scól'a nóstra n'au potut impedecá aceste semtite perderi. Si n'am potut impedecá aceste perderi, fiendca am fost ocupati in alte directiuni, si anume cu despartirea ierarchica, cu diferite cestiuni de organizare si altele, si in tóte aceste cestiuni totu ceea ce am potut face, cu concursulu poporului am facut.

Ne-a dat poporulu noue, pentru cá se-i dàm si noi lui. Si acum a venit rândulu pre noi, se-i dàm mai multu, decát ceea ce i-am potut dá pana acum, se-i dàm totu ceea ce putem, si ceea ce avem, pentru cá se-lu aperm de seraci'a, carele lu-amenintia, si se-lu ferimu de a deveni proletariu, sórte, care are in totu loóulu de urmare demoralisarea.

Bani nu-i putem dá, pentru ca nu avem. Dar se-ne aducem aminte, ca nu bani, nu auru si petri scumpe au adusu Mântuitoriulu din Ceriuri pre pamentu, cand a venit aici, cá se mântuiesca si se fericésca popórele; ci invetiatura si jert'á. A invetiatu si s'a jertfitu pre sene pentru fericirea omenimei Domnulu Ceriuriloru si alu pamentului.

In a lui Christos biserica tráimu, si ale lui invetiaturi propagámu. Invetiatura se cere dela noi se dàm poporului mai multu, decát i-am potutu dá pana acum, — si o invetiatura de seam'a lui si de seam'a trebuintieloru lui, si mai pre sus de tóte astépta poporulu, cá se véda, ca ne dóre de densulu si de necazurile lui, cand le are; si acésta durere i-o aretámu faptice; se véda si se semta poporulu,

si respective si avutulu si seraculu, ca atunci când nefericirea lu-duce cu voi'a seau fara voi'a lui in vre unu necazu, are si elu pre cinev'a, carele se-lu ajute, se-se póta scóte din necazu si din nefericire, are in biserica unu prietenu, are in scóla unu protectoru si povetiutoriulu, si are in comitetulu si in sinodulu parochialu, in comitetulu si sinodulu protopresviteralu si in tóte corporatiunile bisericesci unu senatu, carele nencetatu gandesc la sórtea lui, si nencetatu lucréza pentru inaintarea bunastării lui materiale, intelectuale si morale. Se scie, si se semta poporulu, ca daca in necazurile lui va bate la usi'a preotului, a invetiatoriului si la a ori carui omu, care póta o functiune in biserica, afla acolo sprijinu si mangaiare cu fapt'a si cu cuventulu.

Ceremu, cá sinódele eparchiale se pronuncie cuventulu si votulu loru ponderosu si greu in acésta afacere, ceremu, cá prin votulu acestoru inalte corporatiuni se scie, se afle, si se semta poporulu, ca am ajunsu deja in biserica si prin biserica, in stadiulu, in carele stepanirea spirituala-morala a bisericei lui Christos se póta luá in mana cu sporiu si cu succesu conducerea tuturor afaceriloru, cari lu-privescu, si dela cari depinde bunastarea si inaintarea lui pre tóte terenele vietii.

Ceremu, cá din glasulu sinódeloru eparchiale se afle poporulu, se intieléga, si se semta, ca dupa 18 ani de viétia constitutionalá, — alesii lui au sciutu se conduca astfelu afacerile eparchiei, incát acum potu se realizeze cu succesu si cu tóta puterea program'a cea vecinica a bisericei lui Christos, carea se reasuma: intru mântuirea si fericirea popóreloru.

Noi acceptám mari succese dela votulu, pre carele lu-voru luá in acésta directiune sinódele eparchiale. Acceptám o schimbare si o reforma radicala in viétia si desvoltarea poporului nostru pre tóte terenele. acceptám se vedem, ca incepe a-se realisa idealulu acelor venerabili bestrani ai nostri, cari au luptat cu curagiulu si tari'a leului pentru redobandirea constitutiunei si autonomiei bisericei. Acceptám se vedemu, si se putem marturisi, ca clerulu si poporulu din intréga Metropoli'a este o turma si unu pastoriu, o turma, carea aude glasulu pastoriului, si unu pastoriu, carele sufletulu seu si-lu pune pentru turm'a s'a.

Dar, ni se va dice, ca unu astfelu de resultat, nu se póte obtiené nici prin unulu, nici prin multe concluse sinodale.

Nimicu mai adeveratu, decát acést'a.

Dar unu lucru ajungem de siguru prin unu astfelu de conclusu sinodalu si acést'a este unu lucru fórte mare, si acést'a va schimbá spre bine starea poporului.

Daca sinódele eparchiale se voru pronuncia prin conclusu, ca biseric'a iea asupra-si conducerea poporului pre tóte cele trei terene ale vietii, si voru

avisá organele loru esecutive, cá in acésta directiune, se lucreze, atunci se va realisá cuventulu Domnului: din faptele loru ii-veti cunósce pre toti cei insarcinati, cá se lucréze; si incependu dela consistorie si dela scólele teologice si preparandiale si pana la preotulu si invetiatoriulu si epitropulu din cea din urma comuna — pre toti lucratorii viei Domnului ii-vom cunósce si-i vom apretiuí, onorá si distinge numai incát densii voru poté avé la activ'a vietii si servitiului loru fapte, prin cari au promovat interesele poporului.

Se incepe prin unu astfeliu de votu o schimbare in gandire si in fapte. Vom deveni cu totii reali in gandire si in fapte, prin ó judecata basata numai si numai pre realitatea faptelor, pentru cá prin realis mulu acest'a se-ne putem conduce pre noi, si-se putem conduce poporulu la idealele sublime ale religiunei si ale vietii. Se scie invetiatoriulu, ca vadi'a si cinstea lui depinde dela numerulu ómeniloru crescuti de densulu astfeliu, cá se i-fia onóre a-i numi scolarii lui. Se scie preotulu, ca cinstea si trecerea lui in lume depinde dela faci'a, pre care ó are satulu si ómenii din satu. Se scie preotulu, ca densulu nu se mai judeca si pretiuesce astadi numai dupa cum scie se predice, seau se servésca, seau cât este de zelosu si de cucernicu, ci cum prin aceste frumóse calitáti pastorale a sciutu se ridice si cartea funduara a credintiosiloru sei.

Se scim toti, cáti traím si lucrám in biserica, ca numai atunci ne-am indeplinit chiamarea, daca ne va succede a aperá poporulu de perderile si calamitátile, la cari este espusu pre terenulu economicu. Se scim, si bine se ne insemnámu, ca nu este posibilá desvóltare intelectuala si morala la popórele, cari lipsite sunt de buna stare materiala.

Dar „fia imperati'a t'a, fia voi'a t'a precum in Ceriu asia si pre pamentu,“ ne-a invetiát pre noi Domnulu, se-ne rogám Tatalui nostru carele este in Ceriuri. Si voi'a Domnului este, cá siese dile se lucreze omulu, pentru cá diu'a a sieptea se póta sè se odichnésca, si se póta multiemi lui Ddieu pentru darurile primite din á lui gratia. Voi'a si intocmirea lui Ddieu este, cá se lucrám si se avem cele de lipsa, cá astfeliu neconturbati de grijile vietii, se-ne putem ridicá si aventá la idealele vietii si religiunei.

Vom fi, seau nu vom fi, este cestiunea pusa deja la ordinea dilei in viéti'a poporului nostru. Si vom fi, si vom inaintá, pentru ca cu noi este Ddieu. Domnulu a voit, cá se traímu. Domnulu ne-a conservat viéti'a in timpurile grele. Elu ne-a dat capitalulu, de carele dispunemu: pamentulu stremosiescu alu poporului credintiosu si bratielu muncitórie ale acestui poporu.

Se conservám si se cultivám acestu pamentu, si se intarímu puterea bratieloru muncitórie punendu-le sub paz'a bisericeii si supunendu-le stepanirei culturii mintii si a inimii desvóltate in spiritulu si voi'a Domnului!

Dicendu acestea, pentru cá pecatu se nu avem, salutám si felicitám pre alesii clerului si poporulu eparchiotu intruniti astadi la lucru in biserica Domnului!

Adunarea generala a fondului preotiescu aradanu.

Sunt ani 12 acum, decát la initiativ'a Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Aradului Ioan Metianu s'a infintiatu fondulu preotiescu Aradanu.

Se ridicasera atunci multe vorbe in contr'a acestui fondu; dar diu'a de ieri, si celelalte multe de inainte de ieri in cursulu celoru doisprediece ani din urma ne-au doveditu, cá fondulu preotiescu aradanu este ó institutiune pusa pre astfeliu de base, de vecinica trainicia, precum vecinica este sánt'a biserica a lui Christos, carei'a i-servesce.

Adunarea generala de ieri a constatatu, cá acestu fondu cresce, si ca cu finea anului trecutu 1888 a incheiatu socotile cu ó stare activa in suma de 136,682 fl. 50 cr. precum si ca in anulu trecutu a impartitu ajutórie la preoti, la veduve si orfani de preoti in suma de 4344 fl. Venitululu brutu alu fondului a fostu in anulu trecutu de 24,646 fl. 71 cr.

Adunarea generala a constatatu cu bucurie rezultatele acestei institutiuni — a constatatu si cu mai mare bucuria, ca cu deosebire de trei ani incóce interesulu preotimei facia de desvóltarea si augmentarea acestui fondu a crescutu, si astadi fondulu a trecutu preste greutátile inceputului, si a intratu in ó noua era de viétiá si prosperitate, si posede tóte garantielu pentru a servi pre deplinu menitiunei, pentru carea este creatu.

Ani 12 sunt, de când cu greutáti mari si-a inceputu viéti'a acestu fondu, dar rezultatele ne-au constatatu, si continua a ne constatá, ca tot ceea ce se initiéza, si se administréza cu intentiuni si mani curate la noi, succede.

Dintre conclusele mai insemnate luate de adunarea generala de ieri constatám, ca in unanimitate adunarea generala a luatú in generalu si in specialu la cunoscintia reportulu consistoriului despre starea fondului cu finea anului 1888, — despre ajutórielu impartite din acestu fondu in decursulu anului espíratu, despre modulu, cum s'a administratu, precum si despre totu ceea ce s'a intreprinsu din partea consistoriului in interesulu augmentárii acestui fondu.

Totu in adunarea de ieri parintele *Michaie Suciu* din Buteni a donatu pre seam'a fondului preotiescu sum'a de un'a suta de fiorini val. austr. ceea ce adunarea a luatú cu multiemita la cunoscintia.

Terminandu-si adunarea generala a fondului preotiescu agendelu avisate prin statute la competentii'a s'a parintele Iosif Besian luandu in numele adunárii generale cuventulu multiemesce Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu Ioanu Metianu despre bunavóinti'a aretata faptice facia de preotime prin infintierea si ingrijirea de bun'a administrare a acestui fondu. —

Adunarea ascultandu cu viu interesu discursulu parintelui Iosif Bejanu multiemesce Pré Santiei Sale prin vii urări de „se traiésca.“

Dupa acest'a luandu cuventulu Pré Santi'a S'a multiemesce preotimei pentru interesulu, pre carele l'a aretat, si-lu aréta facia de acestu fondu, si implorandu binecuventarea Ceriului asupra tuturor lucrârilor nóstre ulterióre si in specialu asupra viitoriului acestui fondu dechiára adunarea generala ordinaria a fondului preotiescu din anulu curentu de inchisa.

Din istori'a increstinàrii Romaniloru.

Notiuni generale despre aplecarea vechiloru Romani la diverse culte divine, si mai vertosu la cultulu crestinescu.

Tuturoru celoru din Rom'a iubitoru lui Dumnedieu, celoru chiemati sânti, harnu fie vóne si pace dela Domnedieu Tâtlu nostru, si dela Domnulu Isusu Christosu, — cá credinti'a vóstra se vestese in tóta lumea. Romani cap I. v. 6, si 7.

In fruntea acestui obiectu nu din óre care predilectiune, catra biseric'a 'mea nationala romana, ci numai din indemnulu adevurului, voiu se vinu cu câtev'a date, dupa cum le-amu aflatu acelea in sânt'a scriptura si traditie, in istori'a bisericésca si cea profana, in scrierile santiloru parinti, si altoru bărbați privati, intru ajutoriulu aceloru bărbați nationali, cari au scrisu despre increstinarea nóstra a Romaniloru, cá asia tot mai de aprópe, si mai afundu, se ne cunós-cemu, cu adânculu increstinàrei, adevritatea, si perseveranti'a cuvintelor, in care s'au invetiatu, primii nostri protoparinti.

Cu atât mai vèrtos, ca nici unu scrietoriu vechiu, seau nou, n'au scrisu nimic'a, despre increstinarea nóstra a Romaniloru, éra carii au scrisu sunt pré putieni, si acei'a streini, dintre carii unii punu increstinarea nóstra a Romaniloru, pre unu timpu cu increstinarea Slaviloru, seau ca tocmái prin Slavi am fi increstinati. — Éra altii o reportéza la seclulu 10 Când Giula principele Transilvaniei la 950. au mersu in Constantinopole, si s'au botezatu acolo prin patriarchulu Teofilactu, fiindu-i nanasiu in sântulu botezu Imperatulu Constantinu Porfirogentulu, istoriculu, care reintornându acasa au adusu cu sene, pre Ieromonachulu Ierotheu, pre care patriarchulu Teofilactu l'au sântitu si designatu de episcopulu Transilvaniei. Acest'a sosindu in Ardealu, dieu Magiarii, au convertitu la crestinismu pre Romani, cá-ci convertirea Magiariloru se atribuie parintiloru apuseni.

Ioanu Andrasi, profesorulu meu din istori'a bisericésca din institutululu theologicu Romano-catholicu din Oradea-mare dela 1856—1860, pune increstinarea nóstra a Romaniloru la 1700 dupa Christosu. Firesce ca aci vine de se întielege, aceea parte a Romaniloru ortodocsi din Transilvani'a, carii la anulu acest'a dinpreuna cu Archiepiscopulu Athanasie, au trecut delat ortodocsismu la unire cu bi-

seric'a Romei. A carei'a Papi, prin bulele si breveleloru, si istorici din evulu mediu, pre toti acei'a, carii nu apartineau la biseric'a Romei, ii-tieneau de necredinciosi si pagani, prin urmare si pre noi greco-orientalii cum au numitu pre acelu Rege Lithvano-Polona Jagello, care la 1386 au trecut delat Orientalismu la Papismu, care dupa atestarea lui Elia Meniatu, Rutenschtoch, Dimitrie Balugyanschii, si alti istorici si scrietori Slavi, si-au redusu Orientalismulu pana la primii sei protoparinti, adusi la crestinismu prin Apostolii Slaviloru, Methodu si Cirilu.

Necrestini ne numesce in întielesu negativu, si Regele Mathia Corvinulu in raportulu nostru cu romano-catholicii prin decretulu alu 5-lea din anulu 1481 artícululu 3 si 4, dicând: „Catra crestini adeca rom. cath. intre cari locuescu atari schismatici.“ — Si Regele Vladislau a II-lea urmatoriulu lui Mathia, prin decretulu alu II-lea din anulu 1495 artícululu 45. „Sunt mai multi locuri intre marginile regatulu nostru, in care pe pamentulu crestiniloru — chatoliciiloru — locuescu Sérbiu, Ruthenii si Romanii, ómenii schismatici si tot aici „Sérbiloru, Rutheniloru, Romaniloru, si altoru schismatici, cari locuescu in óri si care parte in paméntulu crestiniloru.“

Pre aceste cuvinte ale Regelui Mathi'a Corvinulu si Vladislau a II-lea Metropolitulu si Archiepiscopulu Romaniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a Andreiu Baron de Siagun'a este măchnita pâna in sufletu.

Ma renumitulu istoricu Magiaru, preotulu Stefanu Catana, pre schismaticii si ereticii din evulu mediu, acum in seclulu alu 18 si 19, ii-numesce necredinciosi in fideles, si pagani paganos, pre care numai putienu machnitu pana in sufletu, istoriculu bisericescu greco-catholicu Rutheanu Dimitrie Balugyanschki din Ungvár, lu-dojenesce aspru pre Katona, cum póte elu, cá unu omu de eruditune vasta, pre schismaticii si ereticii din evulu mediu, a-ii numii in seclulu a 19. de necredinciosi si pagani?

Desi sciutu este, cum cá noi Romanii precum suntemu vechi locuitori aici, tocmái asia suntemu si cei mai vechi crestini, cari amu primitu crestinismulu mai antaiu decât natiunea Greciloru, care pre sene se tiene de cea mai antaiu si clasicà natiune crestină, mai antaiu chiar, si decât chiemarea, alegerea, si trimiterea Apostoliloru, precum acést'a destulu de evidentu se va arată sub decursulu acestei scrieri. Uniculu motivu, din care nici unu scrietoriu vechiu seau nou n'au atinsu nimic'a despre increstinarea nóstra a Romaniloru, pentru cá oru sciutu cá aceea se reduce, si-si are rădecin'a in cea mai adéncà si inmemorabila crestinatate, si cum cá noi Romanii, am fost Apostolii, si dascalii altoru natiuni si Ginte.

Cá inse se potu espune si resolvi cu efectulu si resultatu bunu tem'a ce mi-amu propusu, adecà increstinarea nóstra a Romaniloru, aflu de lipsa a constatá: noi Romanii, ne tragemu originea dela Coloniile divului imperatu Romanu Trajanu care la 105—

106 si dupa elu si alti imperatori, ne-au adusu aicea dupa total'a nimicire a Daciloru, cá se mostenimu pamentulu si cetãtile cele bogate ale acestei tieri frumóse, care in periferie are 1000 mile, care prin desele resbele alui Trajanu cu Decebalu au remasu cu totulul desiertate de locuitori „*Cum Dacia diuturno bello Decebali viris esset exhausta, Trajanus ad frequentandam hanc decies centena millia passum in circuitu habentem provinciam ex toto orbe romano infinitas eo copias hominum transtulerat ad agros et urbes collendas*“ *Epitropiu libr. VIII. in Adriano.*

Asia dara noi Romanii, precum originea nóstra de sânge, asia si increstinarea nóstra, trebue se-o cãutamu la strevechii romani stãndu in natur'a lucrului, cá cu celu dantãiu individu crestinu, se incepe increstinarea unei natiiuni, tocmai precum cu celu dantãiu ar si incetã!

Acum'a se nasce intrebarea, cari dintre strevechii romani au fostu cei dantãii, cari au primitu crestinismulu? Cá se putemu da unu respunsu aprocsimativu, la acést'a intrebare grea si ponderósa, afiu de lipsa a ne lasa si coborî in adênculu animei si sufletului cugetatoriu alu romanului practic, alu studiã si alu esaminã acel'a, mai vertosu in formarea si organisarea statului seu civilu si moralo-religiosu!

Scimu cá Roma au fundat'o doi frati pãstori, Romulu si Remu, si au deschisu de asilu „*Asylum aperit*“ Liviu libr. I. cap 8, adeca de locu de scapare pentru toti cei fugiti din lume pentru vre-o gresiela, cari vor scapã la locul acest'a se fie liberi, si scutiti de tóta bãnuiel'a; va se dica: au provediutu cu cele mai largi si estinse libertãti.

Crescãndu Rom'a din perfugiulu acestoru bãrbati din diverse provintii, de diverse nationalitãti, de diverse forme de guvernare, de diverse stãri, si de diverse culturi divine, din tóte aceste romanii au alesu cele mai esentiale, si le-au impletitã intr'o cununa, si-au pusu in cele civile pe fundamentulu celoru trei triburi Romane, Ramnenses, Tities si Luceres, fiindu-i capu, Regele, Consululu, séu imperatorele, éra in cele religiose pe fundamentulu trinitãtiei romane, Iupiter Marte si Quirinu, fiindu-i capu pontificele mare *Pontifex Maximus*, si ambele lea contrasau intr'o constitutiune Romana, de care s'a ingrigitu senatulu romanu.

Crescãndu Rom'a prin puterea armeloru, in aceea mesura au crescutu si in numerulu culteloru; la romanii antichi dominã o credintia, ca ei nu se lupta in contr'a zeiloru aparatori ai inamiciloru lor, ci si catra aceia se comportau cu cea mai mare si distinsa veneratiune si santienie, si de câte ori atãcau vre-o cetate s'au provintia, mai antãiu li era spre scire, se cunósea dupã nume pre zeii aparatori acelei cetãti s'au provintie, apoi ei chiamau dupa nume se vina la ei, ca si ei ii voru dá aceea onóre inca si mai mare; si asia Rom'a cu câte cetãti si tienuturi s'au maritu, cu atãtia zei s'au si imbogatitu, si precum Rom'a au

strinsu tesaurii intregi lumi, asia au strinsu si zeii intregi lumi.

Romanii la inceputu precum n'au cunoscutu pre alti zei, asia n'au veneratu nici pre Iuno, pentru cá Iuno au fost inimica Trojaniloru, din a cãrui periclu au scapatu Protopãrintii Romaniloru (Anchise, Ene'a Ascanu seau Iuliu.) Unde ea mai antãiu decãt toti au cuprinsu porta Sceas, si imbrãcata in feru, in celu mai furibundu modu au chiamatu pre Greci sotii sei din nãi, si i-au introdusu in cetate.

Si in calatori'a loru cea de siepte ani pre mare cercand patria in Itali'a au escitatu in contra-le pre Eolu, dieulu venturiloru, care asia tempestãti si venturi grele au aredicatu asupra-le incãt erau pre aci sè se prapadésca.

Si ajunsi la Itali'a au escitatu si resculatu a-suprale, pe Turnu, fiulu lui Daunu regele Ruthuliloru, care dupa multe lupte abea l'au pututu invinge cu ajutorulu celoralãti diei si a restabili pacea cu Latinu regele Latiului si a pune fundamentulu marei imparãtii a Romei.

Inse dupa timpulu resbelului decenalu in contra Vejiloru, putieni diei si dieitie au fost in Rom'a, veritate cu atãt'a zelu si santienia, cum au fost Iuno. Romanii neputendu cuprinde cetatea Vejiloru, consultara pre Pythi'a lui Apollo, apoi din instinctulu si sub scutulu acesteia mergu in contra Vejiloru, M. F. Camilu Dictatorulu romanu inainte de ce ar dá navala asupra Vejiloru promite in senatu, ca va produce jocuri publice, si va aradicã templu lui Iuno dieitiei aparatorie a Vejiloru deca va cuprinde Veji, apoi promitiedu Pythiei lui Apollo a diecea parte din prada, totu-un'a-data provocã si pre Iuno, dieti'a aparatore a Vejiloru, cá se-i conduca, si se-le urmeze invingatoru in cetatea lor (Roma), si acum si a sa, apoi dandu asaltu o cuprinde, si dupa unu jafu de 3 dile nimicindu totulu si pre locuitori vendiendu-i se apuca de cele sante, inse ale venerã mai multu, decatu ale despoiã au alesu tineri din tote clasele militiei si i-au imbracatu in vesminte frumóse, si au intratu cu ei in templulu lui Iunone, si cu pietate s'au inchinatu statuei ei, si-unu tineru miscatu de inspiratiune divina, au agraitu pre Iuno. Voesci Iuno se vini la Roma? Se dice ca ar fi inchinatu statu'a din capu, si s'ar fi auditu o voie ca voesce! Atunci cu santienie au luat statu'a din locu, si o au dusu in Rom'a si o-au asiezat pre muntele Aventinu, si o-au numitu mama aparatória „*M a t e r m a t u l a*“ si Regina pentru ca si Iupiter, sotiuulu ei au fost Rege, si fiind ca Iupiter s'au numitu regele ceriului, asia si Iuno s'au numitu *R e g i n a c e l o r u m*. Aici pre muntele Aventinu i-au ridicatu Camilu templu, si apoi au abdisu de Domnia.

Crescendu Rom'a si mai departe prin puterea armeloru, in acea mesura au crescutu si in numerulu culteloru, incãt nu numai singuraticile obiecte si cugetãri, ci si singuraticile cuvinte au avutu pre dieii lor precum: *Concordia, Pax, fides, virtus, ho-*

nor, Gloria, Victoria, Pudor, Iuventus, Febris, Libertas, Paupertas, Stupor, Laetitia, Hilaritas misericordia, Silentium, Tauturnitas, Liberalitas, Beneficentia, Pietas Ubertas, Veritas Invidia, spes alternitas, iustitia, aequitas scl. pre cari scriitoriuu Romanu Marcus Terentius Varo in opul „de cultu Deorum rerum humanarum antiquitates“ ii pune la numerulu 30.000 mai atati'a cate cuvinte se afla si in dictionariu. In onórea caror'a si a mumei loru *mater Deorum Cibele* seu *Re'a* numita si muma mare *mater magna* si *mater Turrila* dela Coifulu ce-lu purtá in capu in forma turnuriloru Marcu Agripa Vipsaninus eroulu dela actium, beliducele si ginerile lui Augustu, au aredicatu Panteonulu din Roma, biseric'a tuturoru zeiloru, celu mai meretiú edificiu din anticitatea clasica Romana.

Si cá nu cumva se esiste vreunu dieu, pre care ei nu l'ar cunosce, si sci venerá, au ridicatu templu si necunoscutulu Domnedieu „*ignoto Deo*“ atare dieu au fost la Romani, acelu dieu care au pazitu in templulu lui Marte scutulú seu, ce au cadiutu din ceriu pre timpulu regelui Num'a Pompiliu, paladiulu Romaniloru, pre care dieu lu-tienea in ascunsu, incát nici senatorii cei mai eruditi, nu-ii sciau numele, si acest'a pentru aceea, cá nu cumva se-lu invóce, si amagésca cineva dintre dansii. — Si acelu zeu, care prin voce nocturna au facutu atenti pre Romani despre apropiarea perichului prin Galii Senoni. Sub Brenus, inse nebagatu in sama, pre care in urma l'au veneratu Romanii sub numele „*Aius, Locutus*“ seu *Loquens*, Carui la propunerea dictatorulu Marcus Furius Camillus, senatulu i-au ridicatu templu in *via nova*. Si acelu zeu, care prin sunete neasteptate si nesperate, prevestesce neveditu venitorele care se chiama Omen.

Pre care zeu necunoscutu santulu Apostolu Pavel in cele trei calatorii generale ale sale, si dupa Clemente Romanulu catra corinth 1.5 Eusebiu Pamfil hist. Ecclesiastica 2.22 si dupa unu fragment aflat la Muratorii, ansiquit. Ital. libr. I. pag. 148 si a patr'a, din Asi'a in Europ'a, si din Ierusalimu si Antiochia in Athena si Roma, si in totu imperiulu Romanu pentrucá santulu Pavel au fost Apostolulu Romaniloru dupa cum singuru dice: „Amu luatú harulu si Apostoli'a spre a duce tote poporele la ascultarea credintiei pentru numele lui intru care sunteti si voi chiamati a lui Christosu — din Roma“ (Rom cap. I. 5) lau predicatu a fire Domnulu si mantuioriulu nostru Isusu Christosu.

Din premisele este evident, ca Rom'a au fost unu pramantu priinciosu, si poporulu Romanu unu poporu accesibilu, pentru primirea a ori carui cultu divinú, mai priinciosu inse, si mai accesibilu pentru primirea cultulu lui Christosu, si invetiaturei lui cei salutare.

(Va urmá)

Adunarea generala

a reuniunei invetiatoriloru rom. gr. or. din dieces'a Aradului, de dupre cum am anunziatu in numerii precedenti, s'a tienutu Joi in 13/25. Aprilie c. la 9 óre a. m. conform programei urmatorie:

1. „Cuventu de deschidere“ rostitu de presedintele Dr. G. Pop'a. — 2. „Invitarea“ la adunare a Il. Sale Inaltu Prea Santitulu Domnu episcopu diecesanu Ioanu Metianu. — 3. Raportulu comitetulu. — 4. Raportulu cassariulu, controlorulu si alu bibliotecariulu. — 5. Esmiterea unei comisiuni pentru consurarea rapórteloru. — 6. „Autoritatea invetiatoriulu“ disertatiune de Iuliu Grosioreanu. — 7. Raportulu comisiunei censoratorie. — 8. „Despre scola in genere“ si in specialu „despre unele scaderi ale scolei nostre poporale“ de Protasiu Givulescu. — 9. „Contielegerea intre preoti si invetiatori si consecintiele ei“ de Demetriu Binchiu. — 10. „Unele obstacule ce le intimpina invetiatoriulu in demersulu invetiamentulu“ de Georgiu Morariu. — 11. „Tractarea bucátiloru de cetire“ de Ioanu Vancu. — 12. „Importanti'a scolei de fete la romani“ de An'a Cretianu. — 13. Propuneri eventuali. — 14. Incheierea prin presedinte.

Ne bucurám, déca potemu accentuá, cá adunarea de estu timpu a fost cercetata ca nici un'a din câte am vedutu pana acum, cáci de aici suntem in positiunea placuta se afirmámu, cá reuniunea devine tot mai conscie de chiamarea s'a, membrii ei — confratii nostri invetiatori — intielegu tot mai bine insemnatatea de apostolie in gradin'a cea vasta a poporulu romanu.

Intre cei 108 membri presenti am observatu si vreo siette invetiatoresc; acesti'a si frumós'a cununa de óspeti de asemenea sunt doveda, cá invetiamentulu nostru incepe a inaintá cu succesu pe dealulu, ce conduce la altariulu fericirei neamulu romanescu.

Si pana când vom primí atare exposeu amenunziatu, dámu on. nostri cetitori, in cele ce urméza. unu micu scheletu despre decursulu acelei adunári generali, carea cu intrerumpere 1½ óre a duratu pana dupa 6 óre p. m.

La órele 9 a. m. presedintele Dr. G. Pop'a, bineventandu adunarea printr'un frumosu cuventu, dechiará adgen. de deschisa. Alegundu-se o deputatiune de 5 insi, acést'a a invitatú la adunare pre Inaltulu nostru capu bisericescu, carele primitu de adunare cu aplause frenetice a tienutu unu discursu fórte frumosu si fórte instructivú, prin carele puse la anim'a fie-carui'a indatorirea stricta de a se ingrigi de bunastarea poporulu, cáci — díse inaltulu prelatu — neavendu poporu in bunastare, nu vom avé nici scóle, prin urmare nu va mai fi trebuintia nici de invetiatori. Cuvintele dulci ale Inaltu P. S. S. Dluu Ioanu Metianu, au fost viu aplaudate si primite de adunare cu entusiasmu. Ar fi numai de doritu ca acele invetiaturi sublime se fie cadiutu pre pamentu bunu si se audímu in venitoriu cá trupu s'au facutu.

Din bogatulu raportu ne-am convinsu cá acestu comitetu este la inaltimea chiamarei sale si cá a lucratu multu pentru promovarea intereseloru vitali ale scolei noastre poporali. In deosebi ne-a implutu de bucurie cele cuprinse in punctulu 10 ale acelu raportu, unde se aréta rezultatele, la care a ajunsu comitetulu in caus'a cártiloru scolastice necesarie in scól'a nóstra poporala. Ne-am fi bucuratu si mai multu, déca am fi vedutu pre comitetu venindu se faca o propunere meritoriala definitiva in caus'a acést'a ceea-ce inse — dupre cum promite comitetulu prin acelu raportu — va urmá cu positivitate in proxim'a adunare generala ordinaria. Un'a inse nu putem retacé la acestu locu, pentru ce nici in cause de aceste principali si inocente nu

obsérva totinsulu obiectivitatea, ci se lasa rapitu de particularități, ori mai lamuritu dicându-de interese materiali? Ne-am convinsu din raportu, că acelu comitetu a avutu in vedere numai si numai sublimulu scopu de a introduce odata in diecesa uniformitatea invetiamentului, fara de ce la adeverata cultura nu pôte ajunge nici unu poporu din lume. —

Totu asemenea bucurie ne-au causatu si discursurile enumerate mai susu in programa. Cu deosebire au fostu bine primite discursurile cele cu multa cunoscintia de cauza lucrate ale dd. Binchiciu, Givulescu si Grofsioreanu, din cari se ivesce scól'a poporala ca faru luminatoriu. „*Concordia perfecta între preotu si invetiatoriu*“ cere d. Binchiciu; „*invetiatoriu cualificatu per eminentiam*“ dorese d. Givulescu si „*invetiatoriu autoritativu*“ depinge d. Grofsioreanu. Destule documente aceste, că institutul, care pe densii i-a cualificatu, si-are si densulu partea s'a buna, si nu este dóra chiar ceea ce, fara de sfiela, lu-tieniu unii.

Incheiamu aceste notiție, dorindu reuniunei tot mai multu succesu, ér spre ajungerea acestui'a i-dorimu sprijinu caldurosu, dar sinceru din partea tuturoru organeloru nóstre competente.

D i v e r s e .

* **Himen.** Domnulu advocatu si deputatu dietalu *Georgiu Szerb de Cuvin*, si-a serbatu ieri cununii cu domnisiór'a *Clarisse Geist*. — Felicitările nóstre.

* **Himen.** Dlu *Georgiu Rusu*, clericu-absolute alu eparchiei aradane si-a serbatu Marti'a trecuta cununii cu domnisiór'a *Corneli'a*, fiic'a părintelui *Ioanu Belesiu* din Odvosiu. — Felicitările nóstre!

* **Parastasu si rogatiune de multiamita.** Dupa ce Sinodulu parochialu din comun'a *Chinezu*, in siedinti'a s'a tienuta in 26. Februaru v. a. c. au hotaritu că, pentru defunctii membrii ai delegatiunei, carii s'au luptatu pentru cauzele de despartire ierarchica, cari inse au trecut la cele vecinice mai nainte de a-si potea vedé fructulu osteneleloru lor; sè se celebreze in fie-care anu unu parastasu in semnu de pia memoria si veneratiune; ér pentru cei vii sè se inaltie rogatiuni catra bunulu Dumnedieu pentru indelung'a viatia a lor in semnu de recunoscintia, că unor'a carii in continuu luptá, si au luptatu pentru despartirea romaniloru remasi sub ierarchi'a sërba. Ambele acestea s'au efeptuítu in 9 si 10 a lunei curinte, in sânt'a biserica din susnumit'a comuna, asia: In 9. Aprile s'a celebratu parastasulu pentru odichn'a sufliteloru fericitiloru Andreiu baronu de Siagun'a, Procopiu Ivacicovicu, Ioanu Popasu, Andreiu Mocioni si Simeonu Bic'a, fosti membrii delegationali, fiindu de fatia la servitiulu divinú cá la 300 de locuitori, — asistandu si ieromonachulu Teofilu Seculicú, la finea serviciului parintele *Alesandru Craciunescu* tienú o cuventare potrivita, care se fini cu cântarea „In veci pomenirea lor.“ — Mâne di in 10. Apriliu in fiinti'a de facia a unui publicu tot asia de numerosu si intre salve de trascuri dupa sânt'a liturgie se celebrara si ináltiara rogatiuni pentru indelung'a viétia si sanatate a membriloru delegationali Escelenti'a S'a părintele A chiepscöpu si Metropolitu *Miron Romanulu* presiedinte, *II. S'a* dlu *Episcöpu Ioan Metianu* vice-pres. *Vincentiu Babesiu*, *Antoniu Mocioni*, *Dr. Iosif Galu*, *Ioanu Bartolomei* si *Ioanu Lengur*; éra dupa finirea rogatiuniloru tienendu sus numitulú preotu inca o cuventare, servitiulu divinú se fini cu cântarea „multi ani fericiti!“

* **Nou coru de plugari.** Aflámu cu bucuria, că in comun'a *Micalac'a* s'a infiintiatu unu nou coru de plugari, carele pentru prim'a data la *Bunavestire* din anulu

curentu a cântatu sânt'a liturgia in sânt'a nóstra biserica de acolo sub conducerea dlui *invetiatoriu Savu Mihuti'a*, spre deplina multiemire a credinciosiloru.

Felicitám atát pre coristi, cât si pre conducetoriu si pre sprijinatorii acestui coru!

* **Multiamita publica.** Zelosulu crestinu, Dlu notariu comunalu *Georgiu Gerb'a* din *Cermeiu* a daruitu sântei bisericii nóstre, un'a sânta *Evangelie noua*, in pretiu de 20 fl. fórte frumósa; prin care a maritu vaz'a si frumseti'a bisericii nóstre. Pentru care fapta nobila in numele bisericii mi-tienú de placuta datorintia, cá si pre acést'a cale se-i esprimu bine-credintiosului Dnu notariu *Georgiu Gerb'a* cea mai adánca multiamita, rugându pre Ddieu, cá se-i resplatésca insutitu si inmiitu jertf'a adusa pe sântulu *Altariu*; si se-lu tráiesca impreuna cu tóta famili'a s'a intru multi fericiti ani. *Isai'a Goldisiu*, preotu.

* **Multiamita publica.** Onorabilulu părinte din comun'a *Chinezu*, *Alesandru Craciunescu*, éra si ni-a suprinsu in *Duminec'a Floriloru*, cumperéndu pe sepele sale proprie dóue ornate de o frumsetie rara, un'a de catifea négra in pretiu. de 50 fl. v. a. si un'a de metasa in pretiu de 75 fl. v. a. ridicându splendóra bisericii nóstre. Pentru marinimositatea si nobil'a-i fapta, comitetulu parochialu, si tiene de cea mai sânta datorintia, ca si pre acést'a cale se exprime zelosulu nostru parinte *Alesandru Craciunescu*, cea mai ferbinte multiamita; ro-gandu pre bunulu Ddieu, cá se-i lungésca firulu vietii spre fericirea familiei *DSale* si a iubitului seu poporu. Pentru comitetulu parochialu: — *Alesandru Sandu*, invetiatoriu.

* **Piat'a Aradului** din *Vinerea* trecuta: Gráu de celu mai greu 6.30 fl. ér acelu amestecatu 5.80 fl. — secara 5.10 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.60 fl. — Ovesulu 5. — fl. — Cucuruzulu 4.15 fl. — Mazere 20. — fl. — Fasolea 12 fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsóra chil'a 75 cr, ér clis'a per chila 70 cr. v. a.

C o n c u r s e .

Pentru deplinirea parochiei vacante de a 3-a clasa, inbinata cu postulú invetiatorescu din *Glorocu*, protopresviteratulú *Radnei*, se escrie concursu cu terminu de alegere pe serbatóra *Inaltiiari* Domnului, adeva: pe **Joi in 18.30. Maiu a. c.**

Emolumintele sunt:

A) preotiesci: 6 jugere de pamentu aratoriu, — dela 75 numere de case câte 1 fiorinu in birulu preotiescu si stolele indatinat.

B) invetiatoresci: in bani 168 fl., 10 orgii de lemne din cari se va incaldi si scól'a si cortelu liberu.

Recurentii au se-si ascérna recursele lor, ajustate cu documintele recerute si adresate comitetului parochialu, la oficiulu protopopescu din *Radna*, si pana la terminulu indicatu a-se presentá in biserica din locu, pentru de a-se aretá poporulni.

Glorocu, 11/23. Aprilie 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **VASILE BELESIU**, m. p. protopresviteru.

—□—